

RO

RO

RO

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE

Bruxelles, 20.5.2008
COM(2008) 319 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Procesul de la Barcelona: Uniunea pentru Mediterana

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Procesul de la Barcelona: Uniunea pentru Mediterana

1. Toți partenerii mediteraneeni ai UE au legături istorice și culturale strânse cu Europa. Parteneriatul euro-mediteraneeen a oferit un mijloc de abordare a multor chestiuni strategice regionale legate de securitate, protecția mediului înconjurător, gestionarea resurselor maritime, relații economice prin intermediul schimburilor comerciale de bunuri, servicii și investiții, aprovizionarea cu energie (țări producătoare și de tranzit), transport, fluxuri de migrație (origine sau tranzit), convergență în materie de reglementare, diversitatea culturală și religioasă, precum și înțelegerea reciprocă. Cu toate acestea, este nevoie să se revizuiască și să se acorde o însemnătate politică sporită locului central al Mării Mediterane pentru Europa, importanței legăturilor noastre, profunzimii relațiilor noastre culturale și istorice precum și urgenței provocărilor de strategie comună cu care suntem confrunțați.
2. Consiliul European din 13-14 martie 2008 a aprobat principiul unei Uniuni pentru Mediterana și a invitat Comisia să înainteze propuneri care să definească modalitățile a ceea ce se va numi „Procesul de la Barcelona: Uniunea pentru Mediterana”.
3. Comisia a analizat realizările procesului de la Barcelona și contribuția acestuia la dialog, pace, stabilitate și prosperitate în regiune, împărtășite de UE și unii dintre cei mai apropiați parteneri ai săi. De asemenea, aceștia au luat în calcul neajunsurile și dificultățile acestui proces de cooperare multilaterală pe care UE l-a urmat din 1995. Prezenta comunicare ia în considerare acești factori și expune propunerile Comisiei pentru dezvoltarea „Procesului de la Barcelona: Uniunea pentru Mediterana”.
4. Comisia a consultat toți partenerii interesați din Uniunea Europeană și zona mediteraneeenă pentru a avea o imagine mai clară a priorităților acestora și pentru a identifica modalitatea optimă de a imprima un nou impuls politic și practic în cadrul procesului.

Peste un deceniu de cooperare euro-mediteraneeenă

5. Regiunea mediteraneeenă este o zonă de importanță strategică vitală pentru Uniunea Europeană, atât din punct de vedere politic cât și economic. Procesul de la Barcelona a reprezentat instrumentul central al relațiilor euro-mediteraneene începând din 1995. Reprezentând un parteneriat între 39 de guverne și peste 700 de milioane de locuitori, acesta a oferit cadrul favorabil unui angajament și unei dezvoltări constante.

6. Procesul de la Barcelona este singurul forum în cadrul căruia toți partenerii mediteraneeni schimbă opinii și se angajează în dialoguri constructive, dialogul politic fiind un punct constant pe agenda reuniunilor miniștrilor și înalților funcționari euro-mediteraneeni. Acesta reprezintă un angajament puternic pentru stabilitatea și democrația regională prin cooperare și integrare regională, și urmărește consolidarea consensului de a continua pe calea reformelor și modernizării politice și socio-economice. Cu toate acestea, persistența conflictului în Orientul Mijlociu a pus la încercare parteneriatul și l-a constrâns să-si atingă limitele capacității de a menține canale de dialog cu toți partenerii.
7. Parteneriatul a supravegheat eforturile pentru consolidarea democrației și a pluralismului politic prin lărgirea participării la viața politică și a continuat să promoveze adeziunea la ansamblul drepturilor și libertăților omului. Cu toate acestea, obiectivul de dezvoltare, reformare și angajare mai fermă în procesul de consolidare a guvernantei și democrației participative a fost temperat de evenimentele mondiale și regionale.
8. O caracteristică pozitivă a ultimului deceniu a fost modul în care dialogul cu diferiți actori economici și politici – societate civilă, inclusiv organizațiile de femei și media – a avut un rol mai central în acest proces.
9. Diferitele acorduri și programe de cooperare în domeniul educației și formării au contribuit la consolidarea capacităților instituționale în țările vizate și reprezintă un instrument major de dezvoltare a capitalului uman și de promovare a valorilor culturale și ale societății în regiune. Fundația Anna Lindh pentru dialog intercultural, unica instituție finanțată de către toți partenerii, ilustrează angajamentul comun de stabilire a unui dialog și de promovare a înțelegerii comune privind aspectele culturale și recunoaște rolul esențial al dialogului intercultural în promovarea coabitării pașnice.
10. UE rămâne principalul partener al statelor mediteraneene atât în ceea ce privește comerțul de bunuri cât și serviciile. S-a înregistrat un progres semnificativ în ceea ce privește stabilirea unei zone de liber schimb euro-mediteraneene până în 2010. Liberalizarea progresivă a schimburilor comerciale cu UE a favorizat exporturile și investițiile, dar serviciile și – într-o mai mică măsură – agricultura, care reprezintă două-treimi din PIB, au fost incluse doar recent în zona de liber schimb euro-mediteraneană. S-au făcut progrese lente dar sigure privind integrarea economică sud-sud, care rămâne la un nivel inferior potențialului. S-au înregistrat îmbunătățiri în stabilitatea macroeconomică, inflația a scăzut semnificativ în ultimii 10 ani, în timp ce indicatorii de dezvoltare umană pun în evidență ameliorarea condițiilor de sănătate și o creștere generală a speranței de viață.
11. Cu toate acestea, este adevărat, de asemenea, că sunt necesare reforme suplimentare și accelerate pentru ca partenerii mediteraneeni ai UE să beneficieze de avantajele potențiale ale globalizării, ale liberalizării schimburilor comerciale cu UE și ale integrării regionale. Reformele economice, liberalizarea treptată a comerțului cu UE având ca obiect produsele industriale și progresele în materie de guvernare economică nu au fost suficiente pentru atragerea investițiilor locale și străine necesare pentru ridicarea standardelor de viață în regiune. Creșterea economică a atins un nivel bun, dar insuficient. Reformele au fost încurajatoare dar nu au corespuns așteptărilor inițiale. Liberalizarea schimburilor comerciale cu UE a

favorizat exporturile și investițiile. Efectul combinat al acestor neajunsuri a însemnat un proces mai lent decât cel preconizat. Ca urmare a creșterii economice insuficiente și a expansiunii demografice continue, a sporit diferența de prosperitate dintre UE și majoritatea statelor mediteraneene și nu s-a înregistrat o convergență economică reală. Ecuația comerț plus investiții plus cooperare este la fel de pertinentă ca în 1995. UE poate face mai mult în vederea promovării schimburilor comerciale, a investițiilor și cooperării; cu toate acestea, este imperativ pentru țările din regiune să includă aceste oportunități în politicile lor economice interne.

12. În concluzie, Parteneriatul a asistat la o promovare fermă a relațiilor multilaterale și bilaterale, dar acesta are nevoie în prezent de o schimbare calitativă și cantitativă în vederea impulsivării investițiilor și creării de locuri de muncă, precum și în vederea optimizării utilizării resurselor umane.
13. Trebuie remediate o serie de neajunsuri dacă se dorește ca parteneriatul să devină un sprijin multilateral al politicilor convenite în domeniul cooperării politice, de securitate, economice, sociale, educaționale și culturale. Este necesar să se reanalizeze, din punct de vedere politic, importanța centrală pe care regiunea Mării Mediterane o deține pe agenda politică a tuturor participanților. Există o îngrijorare reciprocă în legătură cu lipsa de asumare a responsabilităților percepută de partenerii mediteraneeni. Lipsa unui echilibru instituțional dintre importanța UE, pe de o parte, și, pe de altă parte, partenerii mediteraneeni este un alt aspect care trebuie remediat. Un deficit suplimentar al Procesului de la Barcelona a fost slaba vizibilitate și percepția la nivelul cetățenilor, în sensul că se acționează prea puțin pentru rezolvarea problemelor zilnice și nevoilor reale ale acestora. În prezent este nevoie de un angajament suplimentar și de noi catalizatori pentru a transforma obiectivele Declarației de la Barcelona într-o realitate concretă.

Domeniu de aplicare și obiective principale

14. Provocarea unei noi inițiative este de a consolida relațiile multilaterale, a spori asumarea comună a responsabilităților privind procesul și a îmbunătăți vizibilitatea acestuia pentru cetățeni. Acum este momentul să se dea un impuls suplimentar Procesului de la Barcelona.
15. Acesta ar trebui bazat pe elementele de succes ale actualului Proces de la Barcelona, elemente care trebuie, la rândul lor, consolidate. Astfel, Declarația de la Barcelona, obiectivele și domeniile sale de cooperare rămân valabile, iar „cele trei capitole de cooperare” ale sale (dialogul politic, cooperarea economică și liberul schimb și dialogul uman, social și cultural) vor continua să constituie coloana vertebrală a relațiilor euro-mediteraneene. Programul de lucru cincinal adoptat cu ocazia Reuniunii la nivel înalt de la Barcelona din 2005 (inclusiv capitolul patru privind cooperarea în domeniul „Migrației, integrării sociale, justiției și securității” introdus în etapa respectivă), programul de lucru anual din 2008 adoptat de miniștrii afacerilor externe la Lisabona în noiembrie 2007 și concluziile reuniunilor ministeriale sectoriale vor rămâne în vigoare.

16. Ca urmare a opiniilor exprimate de majoritatea statelor membre ale UE și de partenerii mediteraneeni, Comisia consideră că structurile actuale ale Procesului de la Barcelona, în special reuniunile înalților funcționari euro-mediteraneeni, reuniunile Comitetului euro-mediteranean și reuniunile la nivel de experți ar trebui menținute și consolidate, dacă este posibil. Dialogurile politice și economice sunt o caracteristică esențială a dimensiunii multilaterale a relațiilor euro-mediteraneene și ar trebui continuate.
17. „Procesul de la Barcelona: Uniunea pentru Mediterana” va fi un parteneriat multilateral. Întâietatea acordată proiectelor regionale și transnaționale ar trebui să sporească potențialul pentru integrarea și coeziunea regională. Aceasta va cuprinde toate statele membre ale UE și Comisia Europeană, împreună cu ceilalți membri și observatori ai Procesului de la Lisabona (Mauritania, Maroc, Algeria, Tunisia, Libia, Egipt, Iordania, Autoritatea Palestiniană, Israel, Liban, Siria, Turcia și Albania) precum și celelalte state riverane Mării Mediterane (Croatia, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru și Monaco).
18. Acest mecanism va completa relațiile bilaterale pe care UE le întreține cu aceste țări, care vor continua să existe în cadrul actual de politică în domeniu, cum ar fi politica europeană de vecinătate și, în cazul Mauritaniei, grupul țărilor din Africa, Caraibe, Pacific. De asemenea, acesta va completa dimensiunea regională a politicii de extindere a UE, care include negocierile de aderare și procesul de preaderare și va fi coerent cu strategia UE-Africa, pe care o va completa.
19. Această nouă inițiativă va da Procesului de la Barcelona un nou impuls, prin intermediul a cel puțin trei modalități foarte importante:
- prin creșterea nivelului politic al relațiilor UE cu partenerii săi mediteraneeni;
  - prin sporirea asumării comune în relațiile noastre multilaterale; precum și
  - prin proiecte suplimentare regionale și subregionale, relevante pentru cetățenii din regiune, care vor oferi acestor relații mai multă concretețe și vizibilitate.

Toate dimensiunile procesului vor fi deschise tuturor participanților în mod egal.

Intensificarea relațiilor

20. Un semnal clar al intenției de a intensifica relațiile va fi propunerea de decizie de a se organiza reuniuni la nivel înalt, bienale, ale șefilor de guvern. Primul summit, care trebuie să aibă loc la Paris la 13 iulie 2008 sub egida viitoarei președinții franceze, ar trebui să adopte decizia oficială de lansare a „Procesului de la Barcelona: Uniunea pentru Mediterana” și să stabilească structura, modul de funcționare și principalele obiective ale acestuia. De asemenea, concluziile reuniunii la nivel înalt ar trebui să includă o declarație politică și, eventual, selecția proiectelor regionale concrete ce urmează a fi demarate. Concluziile ar trebui adoptate prin consens.

21. Reuniunile ulterioare la nivel înalt vor urma acest format, prin adoptarea unei declarații politice, aprobarea unui amplu program de lucru, de doi ani, pentru „Procesul de la Barcelona: Uniunea pentru Mediterana” și convenirea unui număr concret de proiecte regionale. Reuniunile miniștrilor afacerilor externe vor avea loc, de asemenea, între reuniunile la nivel înalt, pentru examinarea progresului realizat în ceea ce privește punerea în aplicare a concluziilor reuniunii la nivel înalt și pentru a pregăti următoarele reuniuni ale acesteia.
22. În principiu, ședințele reuniunii la nivel înalt ar trebui să fie organizate alternativ în UE și în țările mediteraneene partenere. Țările care organizează reuniunea la nivel înalt sau reuniunile ministeriale ale „Procesului de la Barcelona: Uniunea pentru Mediterana” ar trebui să invite toate țările parte la inițiativă.
23. Adunarea parlamentară euro-mediteraneeană (APEM) s-a reafirmat ca dimensiunea parlamentară a Procesului de la Barcelona, oferind un cadru pentru dezbateri, dialog deschis și liber schimb de opinii. Aceasta oferă un impuls parteneriatului prin adoptarea de rezoluții și recomandări. Rolul adunării parlamentare euro-mediteraneene va fi acela al unei reprezentări parlamentare legitime a Uniunii pentru Mediterana. Comisia sprijină cu fermitate consolidarea rolului APEM în relațiile cu partenerii mediteraneeni.

Sporirea asumării comune a responsabilităților

24. Pe parcursul consultărilor și contactelor organizate de Comisie a devenit clar faptul că toate țările sunt de acord în privința necesității de a construi un parteneriat mai solid care ar trebui să fie rezultatul unei asumări comune sporite a responsabilităților privind diferitele procese. Două propuneri au beneficiat de sprijinul general al partenerilor: stabilirea unei președinții comune și înființarea unui secretariat comun.

Președinție comună

25. Stabilirea unei președinții comune va spori și va îmbunătăți echilibrul și asumarea comună a cooperării noastre. Președinția comună va fi exercitată în parteneriat în ansamblul său. Unul dintre copreședinți va proveni din UE și celălalt dintr-o țară mediteraneeană parteneră.
26. Din perspectiva UE, stabilirea unei Copreședinții trebuie să fie comptabilă cu dispozițiile privind reprezentarea externă a Uniunii Europene din Tratatul privind Uniunea Europeană și Tratatul de instituire a Comunității Europene. Pentru prima întâlnire la nivel înalt, președinția în exercițiu a UE va asuma președinția din partea UE. De la intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, președinția din partea UE va fi exercitată de președintele Consiliului European și de Președintele Comisiei (la nivelul șefilor de stat și de guvern) și de Înaltul Reprezentant / vicepreședintele Comisiei, la nivelul miniștrilor afacerilor externe.
27. Dată fiind complexitatea mediului în regiune, selecția copreședintelui din partea țărilor mediteraneene partenere se va face prin consens. Președinția comună din partea mediteraneeană ar trebui aleasă pentru o perioadă de doi ani. Țara care va asuma președinția comună din partea mediteraneeană poate găzdui reuniunea la nivel înalt „Procesul de la Barcelona: Uniunea pentru Mediterana”.

Guvernanța instituțională și secretariatul

28. Un sistem îmbunătățit de guvernanță instituțională și crearea unui nou secretariat vor constitui împreună un alt instrument cheie pentru consolidarea asumării comune și promovarea unui parteneriat mai echilibrat. Pentru a face „Procesul de la Barcelona: Uniunea pentru Mediterana” mai vizibil și mai relevant, acesta trebuie să fie puternic orientat către proiecte.
29. Îmbunătățirea guvernanței instituționale: înființarea unui comitet format din reprezentanți desemnați de toate statele membre, partenerii mediteraneeni și Comisia va avea drept efect o guvernanță solidă, mai echilibrată și mai consolidată. Denumit „Comitetul permanent comun” și format din reprezentanții permanenți ai misiunilor respective la Bruxelles, acesta va avea sediul la Bruxelles.
30. Comitetul permanent comun:
- va fi condus de reprezentanții președinției comune;
  - va pregăti reuniunile înalților funcționari și reuniunile Comitetului euromediteranean și va asigura continuitatea adecvată;
  - va asista președințiile comune în pregătirea reuniunilor la nivel înalt, a reuniunilor miniștrilor afacerilor externe și reuniunilor ministeriale tematice;
  - de asemenea, poate acționa în calitate de mecanism capabil să reacționeze rapid în cazul declanșării în regiune a unei situații de criză care necesită consultarea partenerilor euro-mediteraneeni;
  - membrii și copreședinții Comitetului permanent vor fi aceiași care participă și la reuniunile înalților funcționari și ai Comitetului euro-mediteranean;
  - desemnarea unui Comitet euro-mediteranean permanent, care se va reuni periodic, ar putea avea drept consecință reducerea frecvenței reuniunilor înalților funcționari / Comitetului euro-mediteranean.
31. Secretariatul: în lumina diferitelor puncte de vedere exprimate, Comisia a concluzionat că secretariatul „Procesului de la Barcelona: Uniunea pentru Mediterana” ar trebui să îndeplinească rolul de a înainta propuneri de inițiative comune care să fie adoptate de organismele politice și să asigure continuitatea necesară a deciziilor adoptate de șefii de stat și de guverne în legătură cu proiectele.
32. Secretariatul ar putea avea o personalitate juridică distinctă, cu un statut autonom. Modalitățile detaliate vor fi înaintate spre aprobare miniștrilor euro-mediteraneeni ai afacerilor externe în noiembrie 2008.

- Misiuni: secretariatul trebuie să reunească inițiativele de proiecte (din diferite surse, precum reuniunile ministeriale sectoriale, autoritățile naționale sau regionale, grupările regionale, sectorul privat, societatea civilă), să le studieze și să propună proiecte Comitetului euro-mediteranean, care va juca rolul de organism centralizator. Odată acceptate de Comitetul euro-mediteranean, proiectele vor fi înaintate spre aprobare, prin intermediul conferinței miniștrilor afacerilor externe, participanților la reuniunea la nivel înalt. În cazul în care proiectele sunt aprobate, participanții la reuniunea la nivel înalt vor delega secretariatul să asigure continuitatea necesară, în ceea ce privește inițierea promovării proiectelor și identificarea de parteneri pentru punerea lor în aplicare. Finanțarea și punerea în aplicare a proiectelor vor fi asigurate în funcție de caz, de diferiți parteneri interesați și în conformitate cu procedurile proprii acestora. Secretariatul va înainta un raport către Comitetul Euromed.
- Alcătuire: secretariatul va fi format din funcționari detașați din partea participanților la proces. Obiectivul este atingerea unui nivel de implicare al partenerilor mediteraneeni suficient de ridicat, pentru a spori asumarea comună și participarea. Prin consens, o parte va desemna secretarul general, iar cealaltă parte secretarul general adjunct. Secretarul general va desemna personalul secretariatului pe baza criteriilor de competență și echilibru geografic. Organizarea secretariatului și structura personalului vor fi aprobate de Comitetul euro-mediteranean.
- Finanțarea: funcționarii detașați vor fi plătiți de administrațiile lor respective. Costurile de funcționare ale secretariatului (personal auxiliar, echipament etc.) vor fi finanțate în mod egal de UE și partenerii mediteraneeni.
- Sediile vor fi stabilite prin consens. Sediul secretariatului va fi asigurat în mod gratuit de către țara gazdă.

Proiecte

33. Dimensiunea proiectului ar trebui să fie în centrul „Procesului de la Barcelona: Uniunea pentru Mediterana”. Programele dezvoltate în cadrul acestei inițiative ar trebui să aibă un potențial puternic pentru promovarea coeziunii regionale și a integrării economice și pentru dezvoltarea interconexiunilor din domeniul infrastructurii. Acestea ar trebui să reprezinte proiecte vizibile și relevante pentru cetățenii din regiune.
34. Procesul de selecție va ține seama de:
  - caracterul regional, subregional sau transnațional al proiectelor propuse, inclusiv posibilitatea unei cooperări între un număr limitat de țări;
  - amploarea, relevanța și interesul pentru toți partenerii;
  - potențialul de a favoriza o dezvoltare echilibrată și durabilă, integrarea regională, coeziunea și interconexiunile;
  - fezabilitatea financiară a acestora, inclusiv maximizarea finanțării și a participării sectorului privat; precum și

- maturitatea acestora și gradul de pregătire pentru a fi rapid lansate.
35. Un număr de propuneri de proiecte adaptate la necesitățile regiunii și îndeplinind criteriile enunțate mai sus trebuie să fie pregătit în vederea examinării cu ocazia reuniunii la nivel înalt programată pentru 13 iulie. Comisia a identificat patru de astfel de proiecte pe care le consideră foarte relevante pentru a favoriza creșterea, ocuparea forței de muncă, sporirea coeziunii regionale și a dezvoltării durabile pentru regiunea mediteraneeană. Aceste proiecte se regăsesc în anexa I la prezenta comunicare și au fost înaintate spre evaluare partenerilor.
36. Prioritățile stabilite în Programul orientativ regional se vor aplica în continuare și nicio contribuție comunitară potențială la noile proiecte regionale din anexa I nu va fi finanțată din alocațiile bilaterale existente în cadrul Instrumentului european de vecinătate și parteneriat sau al Instrumentului de preaderare (sau, în cazul Mauritaniei, Fondului European de Dezvoltare).

Finanțarea

37. UE și statele sale membre finanțează deja în mod semnificativ regiunea mediteraneeană (a se vedea anexa II pentru detalii). Pentru a aduce valoare adăugată acordurilor existente, „Procesul de la Barcelona: Uniunea pentru Mediterana” trebuie conceput astfel încât să mobilizeze o finanțare suplimentară pentru regiune, în principal prin intermediul proiectelor regionale. Valoarea sa adăugată va depinde foarte mult de capacitatea de a atrage mai multe resurse financiare pentru proiectele regionale.
38. Deși nu poate exista o alocare prealabilă a fondurilor UE, anumite proiecte care răspund obiectivelor programelor regionale UE pot fi luate în considerare în vederea finanțării. Referitor la finanțarea din bugetul UE, normele obișnuite de selecție și normele procedurale se vor aplica în continuare.
39. Comisia consideră că o finanțare suplimentară pentru proiectele și activitățile regionale trebuie să provină, în principal, din următoarele surse:
- participarea sectorului privat;
  - cooperarea bilaterală a statelor membre UE;
  - contribuții ale partenerilor mediteraneeni;
  - instituții financiare internaționale, bănci regionale și alte fonduri bilaterale;
  - Facilitatea euro-mediteraneeană de investiții și parteneriat (FEMIP) a fost creată în 2002 ca un instrument menit să susțină dezvoltarea sectorului privat în regiunea mediteraneeană, în vederea stimulării unei creșteri economice mai accentuate. FEMIP a combinat împrumuturile BEI cu resursele bugetare comunitare pentru a furniza asistență tehnică, capital de risc și subvenții la dobândă. Facilitatea a fost consolidată în 2005, în urma unei revizuirii.

- IEPV (aproximativ 50 milioane euro pe an sunt deja programate pentru perioada 2007-2010), Facilitatea de investiții pentru vecinătate și Instrumentul de cooperare transfrontalieră din cadrul IEPV, precum și alte instrumente aplicabile țărilor care fac obiectul inițiativei.

Concluzii și etapele următoare

40. Comisia invită Consiliul European să discute și să aprobe propunerile incluse în prezenta comunicare, cu ocazia reuniunii sale din iunie 2008. Astfel, acestea ar putea deveni propunerea comună a UE, care va fi exprimată cu ocazia reuniunii inaugurale a „Procesului de la Barcelona: Uniunea pentru Mediterana”, programată a avea loc la 13 iulie 2008, la Paris. Comisia va implica pe deplin Parlamentul European și APDM în discuțiile în curs de derulare cu privire la noua sa inițiativă.

* * *

ANEXĂ I

PROPUNERI DE PROIECT

Procesul de la Barcelona: Uniunea pentru Mediterana.

Exemple de inițiative

Comisia a identificat patru exemple de inițiative care îndeplinesc cerințele stabilite în comunicare. Această listă este orientativă și nu exhaustivă, fiind deschisă pentru alte sugestii și propuneri. Inițiativele răspund necesității de a se asigura o cooperare consolidată, deopotrivă la nivel regional și subregional, au un potențial real pentru integrare regională și sunt în egală măsură integratoare și nediscriminatorii. Aceste inițiative sunt coerente și complementare unei game largi de activități și programe lansate de Comisie atât la nivel regional, cât și bilateral, în cadrul parteneriatului Euromed. Toate proiectele, cu excepția unuia (protecție civilă) au un potențial puternic de a mobiliza contribuția diferitelor instituții financiare internaționale, de a încuraja înființarea unor parteneriate public - privat și de a atrage investiții din sectorul privat.

Autostrăzile maritime. Sectorul transporturilor a fost identificat ca una dintre prioritățile parteneriatului Euromed. Conceptul de autostrăzi maritime a apărut în cadrul parteneriatului Euromed ca o combinație de servicii integrate de transport de mărfuri pe marile axe de transport *incluzând o cale maritimă* și vizează asigurarea unei mai mari fluidizări a comerțului transmediteranean. Inițiativa Procesului de la Barcelona: Uniunea pentru Mediterana ar permite luarea în considerare a accelerării procesului, a facilitării mobilizării actorilor și a finanțării, precum și lansarea dezvoltării altor axe/legături/porturi/piețe. În acest context, grupurile de lucru Euromed transport „autostrăzi maritime” și „infrastructuri” ar trebui susținute pentru a-și continua activitatea de identificare a porturilor prioritare. Odată acestea selecționate, vor trebui mobilizate resursele financiare pentru realizarea lor (combinarea fondurilor naționale, multilaterale și private cu fondurile comunitare, în special FIV).

Interconectarea autostrăzii Maghrebului arab (AMA). Realizarea autostrăzii Maghrebului arab (AMA) este una dintre cele mai importante inițiative din domeniul infrastructurii ale Uniunii Maghrebului Arab (UMA). Ea își propune înființarea unei zone de integrare economică regională între cele cinci state membre ale UMA (Mauritania, Maroc, Algeria, Tunisia, Libia). Trei dintre aceste țări (Maroc, Algeria, Tunisia) au progresat deja considerabil în realizarea ei, pe o bază națională. Pentru a finaliza acest proces și pentru a-i conferi pe deplin amploare și sens, cele trei țări trebuie să mai decidă asupra interconectării rețelelor lor respective pe un traseu deja fixat. Cu toate acestea, construcția ramificațiilor internaționale își poate atinge obiectivul de facilitare a circulației mărfurilor și a persoanelor numai dacă este însoțită de măsuri guvernamentale de liberalizare a schimburilor și de ridicare a diferitelor obstacole netarifare care le obstrucționează. Posibilitatea înființării unui regim de concesionări ar putea interesa în mod considerabil sectorul privat.

Depoluarea Mediteranei și guvernanta sănătoasă în materie de mediu. Calitatea mediului mediteranean a fost din ce în ce mai mult afectată de dezvoltarea nedurabilă. În 2006, miniștrii euro-mediteraneeni ai Mediului au decis să lanseze inițiativa Orizont 2020 și au adoptat în această privință un calendar pentru perioada 2007-2013. Obiectivul major al acestui program este de a accelera inițiativele în derulare vizând depoluarea Mediteranei. Vor fi dezvoltate trei componente principale: sprijin pentru punerea în aplicare a inițiativei Orizont 2020 și promovarea unei guvernante sănătoase în materie de mediu, susținerea investițiilor vizând reducerea poluării și înființarea unui sistem comun de informații referitoare la mediu

(SPIM). Mai multe programe regionale și bilaterale sunt în curs de elaborare sau de punere în aplicare în cadrul IEPV și vor contribui în mod direct la îndeplinirea obiectivelor de depoluare a Mediteranei. În acest context, Procesul de la Barcelona: Uniunea pentru Mediterana are o valoare adăugată dublă: în primul rând, va consolida dimensiunea politică a depoluării Mediteranei; în al doilea rând, va facilita efectul de pârghie financiară pentru investițiile vizând reducerea poluării și proiectele de consolidare a capacității.

Protecție civilă. La nivel european, în 2001 a fost creat un mecanism comunitar (MIC, Centrul de monitorizare și informare) vizând favorizarea unei cooperări consolidate în cadrul intervențiilor de asistență în domeniul protecției civile. Consolidarea acestui tip de cooperare în regiunea mediteraneeană este în mod special importantă, deoarece bazinul mediteraneean este expus unor riscuri majore și sporite de catastrofe, în special datorită efectelor schimbărilor climatice. O dimensiune specifică a acestui aspect este **securitatea maritimă** și rolul AEMS (Agenția Europeană pentru Siguranța Maritimă). La nivel regional, Programul Euromed pentru prevenire, pregătire și răspuns la dezastre (PRRD) are ca obiectiv dezvoltarea unei cunoașteri temeinice cu privire la riscurile de dezastru natural și la capacitățile de răspuns în regiune, consolidarea măsurilor de prevenire a riscurilor existente la nivel internațional, național și local și îmbunătățirea capacităților de răspuns ale actorilor implicați. Așadar, acest program vizează să consolideze colaborarea între actorii cheie în domeniul protecției civile și să apropie treptat țările partenere mediteraneene membre ale MIC. Acest program va acționa în strânsă legătură cu mecanismul european de protecție civilă și va asigura existența unei sinergii cu activitățile Comisiei, Consiliului Europei și ONU. În consecință, este vorba despre o măsură de consolidare politică a parteneriatului Euromed, având o autentică valoare adăugată regională, federatoare din punct de vedere politic, vizibilă pentru cetățeni și potențial integratoare la nivel subregional. Noul impuls politic dat de Procesul de la Barcelona: Uniunea pentru Mediterana va favoriza în mod considerabil dimensiunea acestui program și, dacă va fi cazul, va atrage fonduri suplimentare.

Planul solar mediteraneean. În 2007, miniștrii euro-mediteraneeni ai Energiei au reafirmat obiectivele generale ale cooperării, respectiv aprofundarea integrării piețelor energetice și promovarea dezvoltării durabile, inclusiv a energiei solare. Dezvoltarea și punerea în aplicare a unui plan solar în Mediterana trebuie să se înscrie în acest cadru. Promovarea activă a energiei solare în regiune este în interesul tuturor părților. UE este foarte avansată în domeniul tehnologiilor care îi sunt asociate și este preocupată să le dezvolte în continuare. Cu timpul, UE va putea eventual importa electricitate de origine solară. Planul respectiv va trebui să asigure inițial o mobilizare a autorităților politice la cel mai înalt nivel, a instituțiilor multilaterale și financiare în cadrul unei conferințe regionale. Comisia Europeană ar putea contribui la elaborarea unui plan și oferi un cadru pentru a menține, pe de o parte, dialogul necesar asupra politicilor energetice și strategiile sectoriale și, pe de altă parte, pentru a asigura continuitatea punerii în aplicare a planului. Această activitate s-ar putea derula împreună cu secretariatul Procesului de la Barcelona: Uniunea pentru Mediterana, utilizând, de exemplu, resursele proiectului de asistență tehnică MED-EMIP¹. De asemenea, ar putea fi avute în vedere și alte participări.

***

---

¹ „Euro-Mediterranean Energy Market Integration Project” (Proiectul de integrare a pieței energetice euro-mediteraneene), care a demarat în 2008 cu fondurile MEDA.

ANEXĂ II

Sprijinul financiar UE pentru Procesul de la Barcelona

Între 2000 și 2006, CE a susținut Procesul de la Barcelona prin linia sa bugetară MEDA. Din 2007, țările asociate Procesului de la Barcelona au beneficiat de asistență prin intermediul liniei bugetare a Instrumentului european de vecinătate și parteneriat (IEPV).

Între **2000-2006**, Comisia a acordat **4,6 miliarde euro** celor opt țări partenere* ale Procesului de la Barcelona în cadrul programelor de cooperare bilaterală și al programelor regionale. În **2007**, Comisia a acordat, în cadrul IEPV, **1,3 miliarde euro** pentru zece** țări partenere.

Pentru perioada 2000–2007, sprijinul financiar total se ridică la 5,9 miliarde euro.

Detalii pe țară:

Angajamente, MEUR

	2000-2006 în cadrul MEDA	2007 în cadrul IEPV
Cooperare bilaterală		
Algeria	339	57
Cisiordania și Fâșia Gaza	522	453
Egipt	593	137
Iordania	331	62
Liban	133	50
Maroc	980	190
Siria	180	20
Tunisia	518	103
Israel	0	2
Libia	0	2
Total cooperare bilaterală	3595	1076
Cooperare regională	1052	178
TOTAL	4647	1254

* Algeria, Cisiordania și Fâșia Gaza, Egipt, Iordania, Liban, Maroc, Siria, Tunisia.

** Israel și Libia au început să beneficieze de asistență bilaterală în 2007.

Fonduri nerambursabile de asistență publică bilaterală pentru dezvoltare - Angajamente - milioane dolari

An	Beneficiar	Franța	Italia	Germania	Țările de Jos	Suedia	Spania	Regatul Unit	CAD UE
2004	Algeria	172,4	2,8	4,5	0,1	0,6	5,4		188,2
	Egipt	127,1	16,5	76,4	8,9	4,6	2,3	5,6	265,3
	Iordania	5,9	0,6	50,4	0,5	1,2	2,3	4,7	70,5
	Liban	51,2	4,8	13,1	0,2	0,9	3,3	0,3	77,8
	Libia								
	Maroc	258,4	4,6	71,9	5,4	0,1	106,1	0,1	460,6
	Zone sub administrație palestiniană	33,4	10,3	46,4	16,5	33,9	20,7	29,5	238,9
	Syria	23,1	6,6	21,1	4,2	0	0,7	0,1	60
	Tunisia	96,1	23,7	19	0,6	0,3	6,8		150,5
	TOTAL MED	767,5	69,8	302,7	36,3	41,6	147,5	40,2	1511,6
2005	Algeria	234,3	5,5	17,1	0,1	2,2	4,2		275,8
	Egipt	124,6	7,7	60,7	38,7	0,5	3,7	2,1	256,3
	Iordania	5,1	1,2	22	0,6	0,3	3,2	6,1	41,2
	Liban	56	1,9	1,4	0,1	0,4	2,5	0,6	65,2
	Libia	2,5	8,8	0,2	0,2		0,1		12,3
	Maroc	245,5	3,6	2,2	0,4	2,4	50	23,5	327,6
	Zone sub administrație palestiniană	19,4	13,1	63,4	28	51,6	24,8	0,2	258,3
	Siria	30,7	1,3	19,4	2,2	2,3	1,1		61
	Tunisia	95,9	22	15,6	0,5	0,7	5,1		143,6
	TOTAL MED	813,9	65,3	202,1	70,6	60,4	94,7	32,3	1441,3
2006	Algeria	171,8	7,1	5,2	0,1	0,6	46,9		245,3
	Egipt	130,6	6,9	89,3	41,9	1,7	4,4		287,1
	Iordania	4,8	1	41,7	0,1	0,1	14,4	0,9	67,7
	Liban	75,7	45,5	45,9	13,3	9,4	15,1	6,9	9,5
	Libia	2,4	2,7	3,9			0		
	Maroc	240,9	7	80	0,1		73,3	35,1	416,4
	Zone sub administrație palestiniană	47,3	6,5	82,4	38,6	52,3	39,2		351,9
	Siria	29	9,1	39,1		0,1	2,6		82,9
	Tunisia	105,3	24,4	24,4		0,9	6		166,3
	TOTAL MED	807,8	110,1	411,8		94,2	65,1	201,8	42,9

Sprijin oferit Palestinei

În afara asistenței financiare acordată prin liniile bugetare MEDA și IEPV, Palestina a beneficiat de finanțare prin diferite alte linii bugetare, inclusiv cele pentru procesul de pace, UNRWA (prestarea de servicii sociale pentru 4,5 milioane refugiați), ECHO (ajutor umanitar) și linia bugetară în domeniul ajutorului și securității alimentare.

Din aceste diferite linii bugetare **a fost alocată suma de 2,4 miliarde euro**, între 2000-2007. Aceasta reprezintă o medie de 300 milioane euro pe an.

Sprijinul financiar acordat Palestinei a sporit considerabil în ultimii ani, datorită necesităților crescânde și evoluției situației politice.

În timp ce sprijinul anual mediu al CE se ridică la 245 milioane euro în perioada 2000-2004, în 2005 sprijinul CE a fost de 280 milioane euro, 340 milioane euro în 2006 și 550 milioane euro în 2007. Statele membre sunt, de asemenea, donatori importanți, contribuind cu 315 milioane euro în 2005, 385 milioane euro în 2006 și 405 milioane euro în 2007.

Valoarea totală a sprijinului acordat de UE Palestinei a ajuns astfel la 955 milioane euro în 2007 (725 milioane euro în 2006 și 595 milioane euro în 2005).